

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออก

ทองคำ สรวมศิริ

167336

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2546

ISBN 974-352-341-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สิทธิพร นิยมศิริสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนทร บำเรอราช รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียววิเศษ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย รวมทั้ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่ ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้ให้สำเร็จด้วยดี

ทองคำ สรวมติ

39920070 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : ความทุ่มเทในการทำงาน/บุคลิกภาพ/ภาวะผู้นำ/พยาบาลประจำการ/

โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออก

ทองคำ สรวมศิริ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออก (THE FACTORS AFFECTING JOB INVOLVEMENT
OF NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS IN EASTERN AREA.) อ.ที่ปรึกษา :

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ก.ค., ถิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค.,
91 หน้า. ISBN 974-352-341-3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาล
ประจำการ บุคลิกภาพ และภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออก
โดยศึกษาจากตัวแปรปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการ ด้านสถานภาพสมรส
ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงพยาบาล บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและ
ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลวิชาชีพ
จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
และ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

พยาบาลประจำการมีระดับความทุ่มเทในการทำงานระดับปานกลาง หัวหน้ากลุ่มงาน
การพยาบาล มีบุคลิกภาพแบบ B ร้อยละ 77.60 บุคลิกภาพแบบ A ร้อยละ 22.40 มีภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนโดยรวมและรายด้าน ระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการ เรียงตามลำดับดังนี้ ภาวะผู้นำด้านการสร้าง
แรงบันดาลใจ (X_{10}) ภาวะผู้นำด้านการบริหารแบบวางเฉย (X_{14}) ขนาดของโรงพยาบาลขนาด
ใหญ่ (X_9) สถานภาพสมรสโสดของพยาบาลประจำการ (X_1) และภาวะผู้นำด้านการสร้างบารมี
(X_9) และสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ความทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาล
ชุมชนในเขตภาคตะวันออก โดยมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 17.70 ดังสมการพยากรณ์ความ
ทุ่มเทในการทำงานของพยาบาลประจำการในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.760 + .210 (X_{10}) + .080 (X_{14}) + .102 (X_9) - .065 (X_1) - .124 (X_9)$$

39920070 : MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION ;

M.ED. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORD : A JOB INVOLVEMENT / PERSONALITY / LEADERSHIPS / NUSRE /
COMMUNITY HOSPITAL

THONGCUM SOUMSIRI : THE FACTORS AFFECTING JOB INVOLVEMENT
OF NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS IN EASTERN AREA. THESIS ADVISOR :
PRASERT SOMPONGTAM, Ph.D., SITTIPORN NIYOMSRISOMSAK, Ed.D., PAIRAT
WONGNAM, Ph.D., 91 P. ISBN 974-352-341-3

This research aimed to investigate the factors affecting the job involvement of nurses under community hospitals in eastern area, as classified by marital status, experience, hospital sizes, personality and leaderships of head nurses, and to determine the predicting factors for the job involvement based on all of factors

The sample used in this study consisted of 317 general nurses in community hospitals in eastern area. This research instrument was a 5 level rating scale questionnaire. percentage, means, standard deviation, and stepwise multiple regression was statistical devices for analysis of data.

The study revealed that :

The job involvement of nurse was found at the medium level 77.60 percentage of head nurses have type B personality and 22.40 percentage have type A personality.

The leaderships of head nurses were the inspiration (X_{10}) and management by exception (X_{14}), large size (X_6), single status (X_1), charismatic (X_9) and they could be used as a predictor for job involvement of nurses in community hospitals in eastern area.

It's predicting value was 17.70 percentage as shown in the following raw scores.

$$\hat{Y} = 2.760 + .210 (X_{10}) + .080 (X_{14}) + .102 (X_6) - .065 (X_1) - .124 (X_9)$$

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่.....	1
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
คำถามในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน.....	12
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความทุ่มเทในการทำงาน	17
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความทุ่มเทในการทำงาน	20
ปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน	21
แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำแลกเปลี่ยน..	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28

บทที่

หน้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความทุ่มเทในการทำงาน	28
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำแลกเปลี่ยน	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย	56
การอภิปราย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	71
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตาม จังหวัด จำนวนและ ขนาดของโรงพยาบาล.....	37
2	จำนวนและร้อยละของปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล ชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ด้านสถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน.....	47
3	จำนวนและร้อยละของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในเขต ภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีบุคลิกภาพ แบบ A บุคลิกภาพแบบ B.....	48
4	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงาน การพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	48
5	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความทุ่มเทในการทำงานของ พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้	49
6	ค่าสถิติของปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการและปัจจัยสถานภาพส่วน บุคคลของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล แต่ละด้านที่ใช้พยากรณ์ความทุ่มเทในการ ทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	50
7	อำนาจการพยากรณ์ตามลำดับที่ปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการและ ปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล.....	52
8	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ (b , B) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานตัว พยากรณ์ (S.E.b.) ค่า t	53
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ความทุ่มเทในการทำงาน	54
10	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพของหัวหน้า กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	86
11	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อคะแนนเกี่ยวกับภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการ.....	87
	พยาบาลในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	87
12	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อคะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับความทุ่มเทในการ ทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	89

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามแนวคิดเฟอร์เรลส์.....	25